

Klockstapeln på
Stockholmen

VATTUNGARNA I SÖDERARMIS SKÄRGÅRD

Söderarm – det låter lite härligt avlägset, fyren ute i havsbandet där vitskaggiga män med snugga och galonställ vistas. Vi tänkte paddla dit för att se om det stämmer.

Text och foto: Måns Langert

Planen var att börja vid hamnen i Kapellskär cirka nio mil norr om Stockholm, ta oss via ön Fejan ut mot Håkanskär och Vattungarna, finfina paddelvatten enligt ryktet. Sedan gå över farleden med Finlandsfärjor, vilket är som att korsa E4an på enhjuling, ut till Söderarm, hålla oss på södra delen av farleden och ta oss genom myllret av småöar tillbaka till utgångsplatsen.

Tre dagars höstpaddling utan hastighets- och distansväg, snarare med betoning på naturupplevelse och goda middagar på släta, rödskimrande granitklippor.

På den södra delen av udden vid Kapellskär finns en fin strand att sjösätta vid, alldeles bredvid Arkipelagevent som hyr ut kajaker. Parkering finns vid hamnterminalen för 30 kronor per dag. Om ni vill tälta här för en tidig start första paddeldagen, använd campingen då det råder tältförbud i området kring stranden.

Jag och mina två kajakkumpaner som paddlar ihop årligen, gav oss iväg på insidan av Kapellskäret, med sikte på

fyren Färholmsrevet. Här fick vi hålla uppsikt efter fartyg, visserligen korsas inte farleden in till Stockholm, men en del trafik går in till hamnen i Kapellskär. Vi gick skyddat vidare österut mellan Tjockö och Fejan, som har en spännande historia som karantänstation i 1890-talets Kolerasverige. Här finns bland annat en krog (före detta likbod), kajakuthyrning (cyngasverk till kolerabekämpning) samt vandrarhem (koleraskjukhus).

Över Sjalstensfjärden åt nordost kom vi sedan fram till norra Torparö där vi snirkade oss fram i trånga vikar vid Långören och sedan till Stockholmen. Här finns ett fint klocktorn som är en kopia av Gunillaklockan vid Uppsala slott. Den är privat, men är det trevliga paret hemma kan ni fråga om ni får gå upp i tornet, här är det milsvid utsikt. På Stockholmens norra del finns även en nybyggd kopia av en optisk telegraf som förekom i skärgården på 1800-talet, för att varna om ryssen var i antågande.

I nordostlig riktning tog vi oss via Inre Håkanskär upp

till Håkanskär som känns som sista utposten innan Ålands hav. Det enda som ligger mellan Sverige och Åland är fyren Tjärven i ensamt majestät, mitt ute i ingenstans.

Håkanskär är en riktig pärla och bjuder på flera skyddade upptagningsplatser trots sitt exponerade läge. I norr finns en fin lagun med slipade hällar som gjorda att dra upp kajaken på, för att inte tala om att sträcka ut sig på efter en dag i sittbrunnen. Vi gick runt Håkanskär och ner mot Vattungarna. Rundar man norra spetsen på Vattungarna när man en lång, smal vik som i det närmaste delar ön på mitten. Här inne fick vi vindskydd från de flesta håll, även fast snålbläst har en enastående förmåga att leta sig in överallt. Ett par tre tält får plats här, inte mycket mer.

Nästa morgon regnade det fortfarande och vinden hade tilltagit, och ett av våra tält hade blåst sönder under nattens vindbyar. Två blöta tält och en blöt sovsäck tillsammans med rätt grov sjö gjorde att vi beslöt att vänta ut vådret. Det blev inget Söderarm den här gången, men det ligger kvar till en annan gång.

Morgonen därpå var vådret bättre, vi gick på utsidan av Vattungarna söderut. Mot öster är det öppet hav, endast Tjärven bryter horisonten. Mäktig känsla. Vi rundade sedan sydspetsen och gick över till Karingboskär som på östsidan har tät växtlighet hela vägen ner till vattnet och inte bjuder på kajakvänlig strandlinje förrän vid södra änden. Västerut, mellan Öringen och Långskäret finns en ö där en långsmal vik går in och det är svårt att på kartan avgöra om man kan komma ut på andra sidan, men det kan man. Det känns som en hemlighet, missa den inte.

Om ni inte besökte Fejan på utvägen kan ni passa på nu, då ni nästan passerar gästbryggan till Fejans Skärgårdskrog på öns östra sida. Från Fejans södra udde fortsatte färden nordväst och in mellan Stor-Hillö och Kulkan. Det kan blåsa en del vid överfarten mot fastlandet och eftersom det ofta är sydvästliga vindar kan det bli lite motigt sista biten. Vi laddade lite och åt en chokladbit söder om Furholmen innan övergången. Sedan vevade vi på tillbaka mot Kapellskäret. **P**

Potatis, gul lök, vitlök och ost: in i folie och lägg på grillglöden i en kvart

Artikelförfattaren framför Karingboskär

Utsikt från under tarpen; viken på Vattungarna

Fakta

Turens nybörjarvänlighet: nybörjare – expert: exponerat vid yttre delen av turen

Turens exponering: insjö – öppet hav

Turens längd: kort – lång: om normal distans/dag är ca 20km

Skärgård: fåtal öar – överflöd av öar

Tillgång till tältplatser: fåtal – överflöd

Antal fritidsbåtar: fåtal – överflöd: höst, däremot en del färjor och yrkestrafik

Övrigt

Kapellskär: Latitud, Longitud: 59.71, 19.06

Rutt: <http://kartor.eniro.se/m/n2zr8>

Observera: Furholmen - fågelskyddsområde 1/4 - 15/7

Distans: 37,2 km (Dag 1: 20,3 km Dag 2: 0 km Dag 3: 16,9 km)

Tidpunkt: Mitten av september